

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč., večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč., izven Trsta po 1 nvč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, odpravnništvo in sprejemalje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinosti“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.
(Novejše vesti.)

Dunaj 4. (Nižavstrijski deželni zbor). Poslanec dr. Ofner je deželnega namestnika interpeloval radi strahovanja učiteljev, ki niso pristali gospodujoče protisemitske stranke.

Budimpešta 4. (Zbornica poslancev.) Zbornica je v glasovanju po imenih odklonila predloge Saghy-a in Polony-a, naj se zapisnik tako dolgo ne overuje, dokler se ne prečita tako, da ga vsak lahko sliši. Starostni predsednik je na to izjavil, da se predlogi tičejo bodočnosti. Levica je temu ugovarjala. Poslanec Hodossy je rekel, da je vladi več za njeni portfelj, nego za ustavo.

Poslanec Košut je predgovorniku pritrjeval in izjavil, da neodvisna stranka ne bode ovirala večine, da dela po svoji volji, toda ta volja se mora gibati v okvirju zakona. Ker je že bilo precej pozno, se je na to zaključila seja, ne da bi se bilo prešlo na dnevni red. Prihodnja seja bode jutri.

Bregene 4. Predarlski deželni zbor se je odgodil.

Kaneja 4. Iz turškega vira, se poroča, da je ostavilo Kreto 20.000 turških vojakov. Ravno kar nalagajo v trdnjavi Izzedin 14 krupovih topov. Pričakujejo pet prevoznih ladij, ki so namenjene za Kissamo, Kandijo, Skitijo, Spinalongo in Hirapetro.

Kolin 4. »Kölnische Zeitung« poroča po nekem kitajskem listu, da so trgovci peterih trgovskih družb v Amoy-u sklenili poskusiti, da postanejo nemški podaniki, ker jih mandarini preveč izjemajo.

Karlovec 4. Na današnji volitvi v deželni zbor je bil deželnim poslanceem za Karlovski volilni okraj jednoglasno izvoljen minister za Hrvatsko, pl. Czeh.

Berolin 4. Cesarja Frana Josipa polk bode dne 11. januarja praznoval dan, katerega je pred petdesetimi leti postal cesar Fran Josip poveljnikom istega polka.

Carigrad 4. Srbsko poslaništvo je včeraj porti izročilo noto, ki popravlja prigovore v noti od 17. novembra glede slučajev albanskega nasilja, kateri prigovori so se navedli od srbske strani in končno izjavlja, da ne more ugoditi želji, katero je izrekla turška vlada na koncu svoje note.

Deželni zbor tržaški.

(Zvršetek.)

Ko je prenehal vrišč, izzvan po govoru vladnega zastopnika, naperjenem proti govoru Spadonijevem, se je oglašil posl. dr. M. Luzzatto. Le-ta je priznaval, da ima vlada težavno stališče, ker mora računati z notranjimi odnošaji in z muhavostjo parlamenta. Vlada da je prisiljena, da ne vrši pravice. Ako zadovolji jednemu, ne zadovolji drugemu. Ta položaj je bil označil grof Thun rekši: Najbolji dokaz, da vladam dobro je ta, da ni nikdo zadovoljen. Toda za italijanske pokrajine (Kje so te? Vprašanje ured.) je postopanje vlade prečudno. Mesto da bi tehtala civilizacijo in davke, pa šteje glasove. (Aha, oho, v imenu civilizacije naj bi ubijala narode in — siromake! Čudna civilizacija to! Vsklik ured.) Ni ga mesta v državi,

ki bi se velo tako dostojno kakor Trst (Gospod Luzzatto naj nam ne zameri, ako mu povemo, da kar strmino na njega drznosti, s katero trdi nasprotno od onega, kar je res! Ured.), in vendar se je skliceval na malo število hrv. dijakov na laškem gimnaziju v Kopru in nemškem v Pulju. (Tako dokazovanje je že — prebedasto! Ured.) Italijani da niso toliko proti gimnaziju samemu, pač pa proti temu, da se isti loče osnovati prav v Pazinu. Toda Slovani se vedejo kakor o celjskem vprašanju: Prav v Pazinu in nikjer drugje! (Prav v Pazinu, dragi gospod doktor! Ured.)

Potem, ko je še posl. Piccoli nekaj prigovarjal vladnemu zastopniku, se je resolucija vsprejela soglasno.

Naslednja in važna točka je bil načrt za volilno preosnovo v pokrajini tržaški. Poslanec Rascovich je predlagal, naj se načrt vrne dež. odboru, ali pa naj se izroči odseku.

Mi smo že označili ta načrt s kratko izjavo, da si ne moremo misliti vlade, ki bi mogla takov reakcionaren nestvor predložiti Njeg. Veličanstvu v potrjenje. Vladni zastopnik je govoril v našem zmislu. Rekel je, da določila tega načrta niso v soglasju z zakonom od leta 1862. Zdi se mu, da načrt ne zadošča načelu svobode in enakosti. Kakor izgled je navel, da sestavljanje listin ne bi bilo poverjeno nepristranski oblasti, ampak oblasti, ki je interesovana. S tem, da določa samo jedno listo volilcev, odpravlja načrt načela zastopstva interesov, vladi pa jemlje vsako ingerenco. To pa ne odgovarja niti načelu, da so volilne stvari le izročen posel, niti pravu države do nadzorovanja postopanja občin.

Tudi M. Luzzatto je uverjen, da ta načrt ne dobi cesarskega potrjenja. Toda pokazati so le hoteli vladi, kakov bi moral biti volilni red. (V nasprotju z državnimi temeljnimi zakoni!! — Ured.)

Posl. Spadoni se je izjavil za predlog Rascovicha, da se namreč načrt vrne dež. odboru. Tako tudi Bratos. A strmeli smo na izjavi tega poslanca, delaveca, da ta načrt odgovarja modernim načelom.

Posl. Venezian se je potezal za načrt, mené, da oni so predložili načrt, kakor ga zahteva njihov program. (Oho! Oho! To pa ni tako! Bratos, kje je tu moderno načelo! Po modernih nazorih morajo volilni redi služiti v to, da pride splošno javno menenje do svobodnega izraza, nikdar pa — strankarskim interesom! To poslednje bi bilo jako nemoderno. Kaj pravite, hé, gospod Bratos?! Op. ured.)

Na to se je predlog Rascovicha vsprejel z večino glasov in zaključeno je bilo to, da-si le dvodnevno, toda po svojih dogodkih velepomembno in za vladno politiko na Primorskem ne baš pohvalno zasedanje dež. zbora tržaškega.

Na povabilo glavarja se je zbornica izrekla za to, da se skliče zopet na spomlad; mi pa bi mislili, da bi ta zbornica zaslužila nekaj čisto — drugega. Vsaj zdi se nam, da bi se to »drugo« zgodilo z vsako drugo korporacijo, ako bi se v njej godile take stvari, kakoršnje se gode v naši mestni hiši.

Irredentovski pojavi v deželni zbornici tržaški.

In tako smo imeli jedenkrat zopet tistih pojavov v naši zbornici, v katerih odseva pravo, pristno, resnično, če tudi včasih (iz razlogov oportunitizma) potajevamo mišljenje one stranke, ki je gospodovalna v Trstu. Pred vsem imamo tu pred očmi govor posl. dra. Spadonija in pa slavno obšinstvo na galeriji, ki je, pripoznano, sestaven neolčljiv del naše zbornice. Tudi poslancu Piccoliju nočemo delati krivice, marveč pripoznavamo brez-pogojno, da se je tudi njegov sermon o narodnih »praviceh« Italijanov harmonično prikladal vsemu ensemblu; toda, ker je mož le pogreval zopet, kar čitamo vsaki dan v »Piccolu« in »Indipendentu« in pa kar so pogrevali že na protestnem shodu dne 18. m. m., in na kar smo mi že reagovali o raznih prilikah, ni da bi se zopet podrobneje bavili s progretimi frazami in neresnicami gosp. Piccolija. Jeden jedini izrek njegov bi bil vreden, da ga pribijemo tu, ker je naravnost uničevalen za vso gonjo Italijanov proti hrvatskemu gimnaziju v Pazinu. Skliceval se je namreč na avstrijski zakon, zahtevajoči, da se gimnaziji snujejo v jeziku prebivalstva, kateremu so namenjeni.

Torej?! Kako se more gospod Piccoli — ako noče izzvati na-se prokletstva nedoslednosti in neiskrenosti — udeleževati gonje proti jedinemu zavodu z slovanskim učnim jezikom v deželi, katere prebivalstvo je po dveh tretjinah slovansko, in ki se ima ustanoviti v mestu, ki je središče okraja z 15.000 duš, od katerih so 14.000 — Slovani?! Gospod Piccoli je torej na neovržen način dokazal opravičenost hrvatskega gimnazija v Pazinu. Druzega nimamo reči o dolgem govoru Piccolijevem.

Dr. Spadoni je somišljenik Piccoliju in Piccoli je somišljenik Spadoniju, to stoji, toda Spadoni se je visoko dvignil nad Piccolija, ker je bil odprteji, ker je bil toliko iskren, da je z visoke line »idejalov« na najbrezobzirnejši način razkril vso arav groznih agitacij laške gospode. Iskrenost je lepa reč in na to stran moramo le pohvaliti gospoda dra. Spadonija.

Da čujemo torej, kaj nam je povedal dr. Spadoni!

Najprvo je menil, da — ako hoče biti zvest svojim nazorom — ne bi mogel pritrditi onemu delu Piccolijevega govora, ki pozivlja vlado, naj spoštuje »svete pravice« Italijanov. S tem je že hotel reči Spadoni, da on ne prosi ničesar avstrijske vlade in da noče ničesar vsprejemati od nje. Pridružil pa se je iz vsega srea manifestaciji simpatij in vzajemnosti z »istrskimi brati«.

»Ako sem rekel — tako je menil govornik — da čin vlade znači krvavo žaljenje značaja naših zemljâ, brutalno samovlastnost, tatvino na škodo naše podedovane narodne lasti, še ne vem, ali sem označil ta čin na zadosten in vreden način«.

In dalje: »Dobro došel je ta protest, ne morda zato, ker se nadejam, da uslišijo ta protest tam, kjer bi ga morali; ne zato, ker isti utegove omajati vlado na Dunaju, kateri je geslo: Justitia regnum fundamentum — le fraza brez zmisla, vlado, ki svoje nazore opira na bodala, ali pa parlament, v katerem naj bi ne triumfovala barantija z glasi in prepričanji, a v katerem ukazuje brutalnost šte-

vilnega nadvladja in nezakonitih pripomočkov, toliko priljubljenih večini — ampak zato, ker imam vero, da klic naših mučenih in vzrujenih duš končno zadoni preko poljskih mej Italije, da bo tam v isti čas zvenel stvarilno in očitajoče: očitaje spajočim in nesrčnim, ki ignorujejo ali se delajo, da ignorujejo, da na vratih istočne Italije živi plemo, ki ima žnjimi ukupen izvor, tradicije, govor, in ki, da si ohrani to najvišje dobro, bije najhujše bitke samo in zapuščeno; da je tu tisočletna civilizacija, ki se brani v mučnih vzdihljeh, ki jo hočejo opletniti sovražniki, združeni pod zaščito vlade; in v stvarilo državnikom, ki — ne zavedajoči se italijanskih tradicij, in nejednaki francoskim in angleškim državnikom, kateri poslednji toliko žrtujejo za one kraje, kjer se govori ta dotična jezika — ničesar ne storé, da naše morje, ki je bilo rimska posest in slava Venecije, ne postane prej ali slej vodovje bodoče Slavije. Pride morda dan, ko naš boleštni klic ne bode več glas upijajočega v puščavi, ampak ko najde odmera tam, kjer ni smatrati brezpametno to-le nado, da pretrese vesti in da vzbudi nove energije; morda pride dan, ko žarek zvezde, blesteče nad reko Tiber, zasmehlja na obzorju naših krajev. Ako pa hoče usoda, da italijanski živeli izgine z zemljepisne karte teh okrajev, mi, prednje straže, pozabljene od domovine, izstrelivše zadnjo patrono, pademo, toda z zavestjo, da smo vršili svojo dolžnost, in s klasičnim geslom na ustnicah: Ave patria, morituri te salutant!*

Kaj pravite?! Veče jasnosti ni možno zahtevati niti od Spadonija. Ta govor govori sam za-se in mu pač ne treba komentarja. In ako povemo še, da je vsa zbornica ploskala navdušeno, da so mnogi poslanci stiskali govorniku roke, da je na galeriji bučal vihar navdušenja, da so plapolali robei, da so bili duhovi v ekstazi in da so se pevale pesmi, ki so jako patrijotične se stališča italijanskega kraljestva, a veleizdajske se stališča avstrijskega, smo povedali vse, toliko, da morejo slišati tudi avstrijski gluhi in videti avstrijski slepci, ter presoditi, kako so o volitvah v letu 1897. lagali oni, ki so poročali, da je gospodovalna stranka nehala biti to, kar je bila vedno, in kar je!!

Politični pregled.

TRST, 5. januarja 1899.

Slovenski poslanci v deželnem zboru tržaškem. Kakor znano so naši poslanci vsled nečloveškega atentata v otvoritveni seji sporočili brzojavno ministerskemu predsedniku grofu Thunu, da se ne bodo več udeleževali razprav. Ta njihov korak so italijanski listi tolmačili tako, kakor da so naši poslanci proglasili politiko abstinence. To pa ni tako. Mi smo pooblašeni izjaviti, da se slovenski zastopniki v deželnem zboru tržaškem niso izrekli za politiko abstinence, da hočejo marveč zahajati v seje! Oni se niso umaknili iz razlogov političke taktike, iz lastne volje, ampak le pred fizičnim nasiljem. Oni hočejo zahajati zopet v seje, čim dobe garancije za svojo varnost pred fizičnim nasiljem in zasramovanjem. To izjavo naj vzame na znanje javnost in sosebno še slavna vlada oziroma na dejstvo, da se ne more smatrati zakonitimi onih sklepov, ki so storili potem, ko so se je jednemu delu zbornice z fizičnim nasiljem onemogočila udeležba na posvetovanjih!

Noblesa italianissimov. Praška »Politik« piše: Italijanski gimnazij v odpor proti hrvaškemu — tako se glasi parola italianissimov. Ume pa se ob sebi, da »neodrešenim« v Istri ne prihaja na misel niti v sanjah, da bi to šalo poplašali iz lastnih žepov. Italijanska večina deželnega zbora istrskega je marveč sklenila, da italijanski gimnazij v Pazinu zasnuje na stroške dežele. To bi značilo povišanje deželnih doklad za 3-4 odstotke. To bi bil torej nekak istrski »kulturi davek«, kakor se usiljuje nemadarskim narodom na Ogorskem. Na dejati se je, da se najdejo sredstva, s katerimi se prepreči taka »noblesa« italianissimov — na tuje stroške!

Zavod za potajevanje resnice. To bi bilo jedino primerno ime za zavod, kateremu pravijo sicer korespondenčni biró. Že poročilo tega biró o dogodkih v otvoritveni seji deželnega zbora tržaškega so nas prisilili, da smo se postavili po robu toli držni tendenciji po zatajevanju notoriških dogodkov le iz gole obzirnosti do Italijanov. Po-

ročilo o dogodkih v drugi seji se je vredno pridružilo prvemu. Iz spisov na drugem mestu morejo razvideti čitatelji, kaj vse se je zgodilo v tej seji, zlasti pa opozarjamo na govor Spadonijev, senzacijonelen celó za naše razupite razmere, korespondenčni biró pa je sporočil listom najnedolžnejim obrazom: da je poslanec Piccoli utemeljeval resolucijo za narodna prava Italijanov, da sti ploskali zbornica in galerija, da se je resolucija vsprejela, da je Spadoni napadal — vlado, da je vladni zastopnik odločno oporekal, da je istemu galerija ropotaje segala v besedo in da je slednjič deželni glavar dal sprazniti galerijo.

To se je torej zgodilo in nič več. Kdo bi torej mogel zameriti Italijanom, saj se slične stvari dogajajo po vsem svetu! Korespondenčni biró je zamolčal: da je galerija uprav divjala in da je vpila: Doli z vlado! —, da je Spadoni govoril v nečuvstvo iredentističnem zmislu, da mu je demonstrativno pritrjevala vsa zbornica, da je galerija prepevala izdajalske pesmi, da je prirejala Spadoniju navdušene ovacije, da je kričala vladnemu zastopniku, naj se raje uči laški in da je deželni glavar dal sprazniti galerijo še le na poziv zastopnika vlade.

Še enkrat prosimo čitatelje, naj primerjajo, kar je sporočil korespondenčni biró, s tem, kar poročamo mi. A če kdo noče verjeti nam, naj vzame v roko laške liste, ki so se pokazali pravičnejše in odkritosrčnejše, nego pa korespondenčni biró. Tako poročanje, tako falzifikovanje dejstev od strani zavoda, ki je nekako državni, je že naravnost evropski škandal!

Slovenski jezik na višem deželnem sodišču v Gradcu. Javili smo že, da se je te dni v zmislu plenissimarnega sklepa kasacijskega sodišča vršila prva slovenska razprava na višem deželnem sodišču v Gradcu. Nemški listi, poparjeni po tej zmagi pravice, so bili taki podli, da so podtikali najvišjemu sodišču, da je navlaš sestavilo senat, ki je bil nekako prepran za tako odločbo. V prvo je tako podtikanje skrajno žaljivo za rečeno visoko sodno mesto, v drugo pa ni mogel biti to kakov nalašč sestavljen, prepran senat že zato, ker je bil — kakor rečeno — plenissimarni senat, to je, katerega so se mogli udeležiti vsi svétniki in so se ga tudi faktično udeležili razun onih, ki so bolni.

Vrhu tega je senatu predsedoval znani bivši nemškoliberalni minister. Stremayr, Slovenci smo v borbi za pravico našega jezika na višem deželnem sodišču v Gradcu izvojevali res veliko moralno zmago, toda le pomočjo svojega prava. Tem podleže in odurneje so insinuvacije nemških listov na škodo ugleda najvišjega sodnega mesta.

Nemška nestrpnost. Mestni svet dunajski je sklenil, da je odklanjati vse dopise, prihajajoče iz notranjih dežel monarhije, ki niso sestavljeni v nemškem jeziku. Zajedno je vsprejel predlog, da se uvedejo takse za prevajanje dopisov v tujih jezikih.

Dunaj je glavno mesto države z različnimi narodi in more le skrajna narodna nestrpnost narekovati take sklepe, katerimi se Dunaj sam odpuveduje častnemu mestu, ki je zavzimalje v državi. Kaj pa potem, če pričenejo Ljubljana, Praga, Lvov in druga nemška mesta plačevati milo za drago ter odklanjati nemške dopise?! Mestni svet dunajski utegne izzvati posledice, na katerih ga bode še glava bolela. Ne vemo, da-li so simpatije Schönererijancev res tolike vrednosti za krščanske socialiste, da istim na ljubo izzivljejo antipatije slovanske večine v državi. Sicer pa nočemo nikakor ovirati krščanskih socialistov v izbiranju svojih prijateljev, le proti temu protestujemo, da upravljajo dunajsko občino tako, kakor da bi bila le glavno mesto Nemcev.

Domače vesti.

Radi jutrnjega praznika izide prihodnje izdanje »Edinosti« v soboto ob uri, navadni po praznikih.

Vesele praznike! Jutri, dne 6. t. m. bodo obhajali naši pravoslavni bratje božične praznike. V svesti si, da se ne pregrešimo proti svoji dolžnosti kakor sinovi, nepremično zvesti svoji katoliški cerkvi, kličemo, jim: Vesele praznike! z živo željo v srečo, da bi skoro prišel dan, ki nam prinese ure

sničenje želje, katere navdušeni propovednik je mož, ki je dika katoliške cerke in največi Slovan, želje Strossmayerja, dan, ko bosti združeni cerkvi objemali vse Slovanstvo!

Čitateljem in sotrudnikom. Mnogokateremu čitatelju zunaj Trsta se morda zdi te dni naš list preveč tržaški, oziroma primorski in premalo vseslovenski, a mnogokateri sotrudnik naš je morda ozlovoljen, ker še nismo priobčili njegovega dopisa. Jedne in druge moramo prositi, naj potrpe, saj vidijo, kako se te dni kopičijo senzacijonelni dogodki in — škandali, kako visoko se pené valovi naših narodnih borb, tako, da jim res sledimo le s težavo. A slediti jim moramo, ker naši boji so boji za obrambo pozicije, prevažne ne le za nas, ampak za ves narod slovenski. Nam vsaj se zdi, da morajo dogodki, ki se vrše sedaj na naših tleh, vzbujati ne le simpatije, ampak tudi iskrene sočutje vsega slovenskega sveta do rojakov, ki stoje notri sredi ognja, zlasti pa do naših voditeljev in poslancev, teh žrtv na narodnem delu, teh — mučnikov. In slovenski svet nej bode uverjen, da so nam pojavi njegovega sočutja najlepše plačilo za vse britkosti ter najizdatnejše krepilo na — križevem potu. Gg. dopisniki vidijo, da moramo dan za dnevom izpuščati celo podlistek, ki je mnogim tržaškim čitateljem vprav omiljeno čtivo.

Je-li res ali ni res? Pišejo nam: Naše slovensko meščanstvo se poprašuje vse uprek: je-li res, da ne dobimo več gledališča »Politeama Rossetti« ali je to le zgolj govorica?! Podpisani je v tem vprašanju prav dobro poučen, zato želi tem potom razjasniti to stvar vašemu radovednemu ljudstvu.

Od najkompetentnejše strani doznajem, da je veliki ples »Delalskega podpornega društva« zadnji, ki se bode obdržaval v tem — kakor se je izrazil že neki drugi dopisnik — nam Slovence prijubljenem gledališču. Vodstvo gledališča je že lansko leto delalo na to, da Slovence prisili do moralne žrtve, zabranivši javno razobešanja slovenskih plakatov.

Sedaj pa, ko vidijo, da tudi stem niso dosegli svojega namena, odločili so se za radikalen korak — zabraniti nam hočejo vsak nastop v tem gledališču! Vam se je posloviti od tega lepega gledališča, kar se zgodi dne 21. t. m. na gori omenjenem plesu, poslovimo se pa za vselej; kajti tam, kjer se nam zabranjuje kulturno delovanje, ni mesta za nas niti za zabavo! Mislim, da se umemo, kaj?!

Ker pa vem, da se v vodstvu pazljivo čita »Edinost«, in ker vem da bi gospóda rada služila Bogu in hudiču, prosim naj se me dementira, ako nisem govoril resnice!

Predno zaključim to notico, moram še priporočiti našim slovenskim meščanom, kakor tudi okoličanom, naj se vdeležujejo le naših pustnih zabav, ter tako podpirajo svoje!

Prihodnjo soboto je prvi »plesni venček« »Delalskega podpornega društva« v dvorani »Mally«, dne 14. bode imelo svoji veliki ples »Tržaško podporno in bralno društvo« v redutni dvorani »Politeama Rossetti«, dne 21. pa bode slovo od Politeama — sploh!

Nekaj o testamentarnih pričah. Pišejo nam: Med ljudstvom po »Bregu« (v okraju koperskem) je še vedno razširjeno menenje, da je na testamentu priča, ki še ni imela 24 let, neveljavna. To ni res. Izključeni so le mladeniči, ki niso še vstopili v 18-letje. Več pojasnila je najti v »Slov. Pravniku«, na kar opozarjamo občinstvo.

Slovanska vzajemnost. Darovali so za velikovško in grebinijsko šolo sledeči: Gabrijela Preissova, pisateljica, 5 gld., Ana Podlipna, soproga župana, 2 gld. 50 kr., Karla Baumgartlova, soproga tovarnarja, 2 gld., Maruša Neureutterova 3 gld., Ružena Svobodova, pisateljica 1 gld., Ražena Maturova, primadona, 1 gld., Ana Kettnerova, operna pevka, 1 gld., Marija Benešova 1 1 gld., gospa Franzlova 1 gld., A. Kresslova 2 2 gld., Marija Rydrychova 1 gld., Luiza Šilena, soproga poslanca, 1 gld., Marija Turkova, učiteljica, 1 gld., Julija Fantova-Kusa 2 gld., Angela Rivačova (zbirka) 6 gld., Antonija Štefanova 50 kr., Štefanija Šloserova, češka hišina, 50 kr., Emilija Brožova 4 gld., Marija Kryžova 50 kr., Marija Sobotkova iz Kralj. Vinogradov 3 gld., Jos Germ, akad. slikar, 1 gld., M. U. Dr. Vojteh Vitek iz Pardubie 50 gld., za mazurke Jožefa Jerabka 3 gld., Lavrenej Pajkert 1 gld., Gvidon

Sernee, pravnik, 2 gld., Anton Dermota, pravnik, 1 gld., Ivan Arh iz Rutzendorfa pri Dunaju 5 gld., Slovenski dijaki v Pragi 50 kr. Skupaj 53 gld. Zbirka se bo seveda še nadaljevala.

Ciril-Metodova kava. Frankove tvrdke potovalec pripoveduje našim domoljubnim trgovcem, da se bo Ciril-Metodova kava prodajala le toliko časa, dokler bo zadostovala sedanja njena zaloga. Založniku Jebračinu predbaciva tudi to, da je združen z židovsko firmo. Napram tem izmišljenim, neresničnim govoricam izjavljamo, da se bo »Kava družbe sv. Cirila in Metoda« dobivala, v sedanji izborni kakovosti in v množini, zadostujoči vsem Slovincem, toliko časa, dokler ne izmre naklonjenost do naše, neobhodno potrebne šolske družbe. Vpoštevajoči slovensko rodoljubje prosimo udano: Slovenci! rabite in zahtevajte vselej in povsod le »kavo družbe sv. Cirila in Metoda«, ker s tem pospešujete vzgojo in pouk slovenske mladine!

Peti izkaz prispevkov za cesarjev spomenik v Ljubljani. Darovali so nadalje: Vrhpolje pri Vipavi 20 gld.; Sarica nad Železniki 20 gld.; Krško 25 gld.; Spodnja Idrija 20 gld.; Katoliško slovensko društvo za Radovljiski okraj 25 gld.; Žiri 25 gld.; Šmartno pod Šmarno goro 50 gld. in Log pri Brezovici 20 gld.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah vabi vse prijatelje in prijateljice plesa na veliki ples, katerega priredi v nedeljo dne 8. t. m. v veliki novi dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah. K plesu svira orkester. Začetek ob 5. uri popoldne in traja do 11. ure zvečer. Ustopnina za gospode 1 krono, za gospice 50 stotink. — K obilni udeležbi nujno vabi odbor.

Iz Podgrada nam pišejo dne 2. januarja: Sinoči je imelo naše »Bratno društvo« svoj redni letni zbor, katerega se je udeležilo mnogo društvenic in društvenikov. Društvo šteje 37 členov in se lepo vzdržuje. Za tekoče leto si je naročilo 15 časnikov in se upiše v Matice slovensko, Matico hrvatsko, Glasbeno matico in v družbo sv. Mohorja in sv. Jeronima. Družbi sv. Cirila in Metoda za Istro pa je podarilo 20 gld.

Po zborovanju je bila ukupna večerja in je trajala zelo živahna zabava do — kasno. Kajti na splošno zadovoljnost je nastopil prvokrat društveni zbor s prav dobrim uspehom.

Tamburaški zbor je sicer vsled tukajšnjih razmer še prešibek, a za tesne prostore, kateri so na razpolaganje društvu, še skoro preglasen.

Kakor skoro povsod na deželi, nedostaje tudi tu primernih prostorov in treba bode resno delati na to, da se vresnici že stara, splošna želja: da si sezidano »Narodni dom«.

Veselični odsek »Trž. podp. in bralnega društva« naznanja, da priredi dne 7. t. m. ob 1/2 8 uri zvečer plesni venček, v dvorani Maly, ulica Torrente št. 16.

Pevskem društvu »Kolo« je podarila o priliki velikega koncerta gospica Marij Švare 2 K., kar je bilo v izkazu po pomoti izpuščeno.

Iz Dekani nam pišejo dne 1. prosenca 1899. Z veseljem javlja podpisani odbor, da se je današnji dan tukaj v Dekani ustanovilo posojilno in konsumno društvo. Uputi je, da bode to društvo krepko napredovalo, da bode udom na vse strani doprineslo zaželjeno korist. Že prvi dan je število udov naraslo do 51. Živelj vrli Dekanci! Le vedno se spominjajmo pregovora, ki pravi:

Zrno do zrna pogača,

Kamen do kamna, palača.

Odbor novega društva.

II. Bistriško-Trnovsko gasilno društvo vabi na veselico, ki jo priredi dne 8. januarja 1899 v prostorih Jelovškove gostilne v II. Bistrici in na kateri bode sodeloval iz prijaznosti slav. tamburaški zbor »Hirska Vila«. Po veselici bode ples. Ustopnina za osebo 50 kr., za družino 80 kr. Udje gasilnega društva v društveni opravi so ustoppnine prosti. Čisti dohodek je namenjen v plačilo gasilnega orodja.

Za božičnico je nadalje nabral v svoji gostilni gospod Peter Muschek 25 kron 80 stotink.

Vzajemno podporno društvo za zavarovanje živine v Bazovici bode imelo v nedeljo dne 8. januarja 1899. ob 3. uri in pol pop. v gostilni pri »Lipi« svoj redni občni zbor.

Dotični kmetovalci in posestniki, kateri še niso zavarovali svoje živine, lahko to store ob tej priliki.

Pevec in tamburaši društva »Kolo« (razume se da nežnega in krepkega spola) imeli bodo v nedeljo dne 8. t. m. prijateljski sestanek v veliki dvorani gostilne »Quajatti« pri sv. Ivanu ob 4 1/2 pop. Skupni odhod pevkinj in pevcev iz društvenega lokala bode po pevski vaji ob 4. pop.

Z obzirom na omejenost prostora imajo pristop k sestanku izključno le peveci in tamburaši.

»Slovanska čitalnica« v Trstu priredi v letošnji pustni dobi razun plesnih vaj, ki so vsako sredo, v društveni dvorani tri plesne zabave in sicer 14. in 28. januarja ter 11. februarja. S plesno zabavo 14. januarja t. l. bo spojena tudi šaljiva tombola.

Na koncertno veselico, ki jo priredi jutri ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Rojano v prostorih »Slov. čitalnice«, vpozorjamo še enkrat slavno slovensko občinstvo z iskreno prošnjo, da se je udeleži v velikem številu družbi v korist in podružnici v spodbuj.

Živel Nabergoj! »Zagrebaški Obzor« pravi, da tem vslikom mora vsaki Hrvat in Slovenec odgovoriti divjemu prizoru, ki se je dogodil v tržaški zbornici. Tržaški Italijani mrze sicer vse, kar je slovensko, ali Nabergoja ne morejo trpeti živega. Zato nočejo pripoznati niti zakonito izvolitve njegove. Oni nočejo, da bi bila tržaška okolica zastopana v zbornici po svojem vodji. Mi pa moramo odgovarjati na njihov vsklik: Nočemo Nabergoja! — z drugim zanosnim vsklikom: Živel Nabergoj!

Veliki patrijot Karlo Martinolich pride torej pred goriške porotnike. Martinolichov slučaj je drastičen izgle, kako italijansko novinstvo brez srama pokriva vse in vsega, samo da je njihov. Martinolich je zatožen goljufije in velikega poneverjenja, a oni pišejo dosledno o njem kakor o mučniku in na razpravi v Rovinju so ponujali celo dokaz — moralnih čednosti Martinolicha. Više pač ni možno v predznosti. No, bomo videli, kako bodo sodili goriški porotniki o moralnih »vrlinah« tega — vodje istrskih Italijanov.

Dobro domače sredstvo. Mej domačimi sredstvi, katera se uporabljajo za olajšanje bolečin in odvajajoča ribanja pri premerenju, zavzema prvo mesto Liniment, Cap-sici comp. izdelan v laboratoriju Richterjeve lekarne v Pragi. Cena je nizka: 40 nč., 70 nč. in 1 gld. steklenica, katera te spozna po znamenitem sidru.

Različne vesti.

Suša in lakota v Mali Aziji. Iz Smrine poročajo: Poročila iz notranje dežele so vedno bolj vznemirljive, suša traja dalje in ker ni dežja, se ni moglo pričeti niti setvijo; kjer pa se je zgodilo to, ni vsled suše moglo vzkliti seme. Ker vse prebivalstvo (izvemši nekoliko mest na obali) v Mali Aziji živi samo od poljedelstva, se nahajamo pred krizo, ki utegne postati osodopolna, ako ne pride hitro pomoč. Že sedaj se je cena moki in žitu podražila, a južnem delu Taurusa celo potrojila. K temu prihaja še to, da je minulo leto bila letina za 33% manjša, nego po navadi.

Poslednje tri sobote so bile v vseh mošejah in cekvah posebne molitve za dež; vse trgovine in bazari so bili zaprti o teh dnevih in vse prebivalstvo v Smirni je romalo na goro, kjer so turški duhovniki prosili pomoči preroka. Celo glavni guverner in vsi paše in uradniki so bili navzoči na tej molitvi. Naravno je, da se tudi špekulacija polastila te bede, ki izkorišča isto s tem, da se že prodaja moka, pomešana z apnom in pokvarjen kruh. Vsled tega je porta ukazala vsem carinskim uradom, da ne smejo pripuščati uvažanje domače kakor tudi inozemske moke in žita, ako ni dobro in ako nima dovolj redilnih snovij.

Vrhu vse bede razsaja v deželi tudi kuga na parkljih, ki v veliki množini pobira govejo živino, med tem ko si kmetje še niso mogli popraviti one škode, katero so imeli na izgubljeni živini pred tremi leti in so sedaj skoro še bolj ubogi, nego so bili za časa armenskih nemirov. Vsled slabega živeža in obupnosti zapadajo influenci, ki divja tam; k sreči je ta bolezen le redkokedaj smrtna.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Gorica 5. Tudi tukaj prirede jutri Italijani protestni shod in sicer v gledališču, a tudi tukaj, kakor je bilo pri Vas v Trstu, bodo smeli na shod le povabljeni. Italijani se delajo kakor da so nevoljni na grofa Coroninija vsled njegovega odstopa, toda mi pritrujemo Vašemu menenju, da je bilo že pred vse dogovorjeno med Coroninijem in Italijani. Mi smo prepričani, da bi se bil grof Coronini rad postavil popolnoma na laško stran, ali z ozirom na svoje zveze v visokih krogih si brzkone ni upal tako strogo nastopiti proti nameri vlade. Zato so izvolili to pot, da vsaj zavlečejo vprašanje o deželnem šolskem zalogu.

Dunaj 5. Vzdržuje se govorica o novih poskusih za pravo med Nemei in Čehi. (Tudi danes nam došla »Politik« govori jako spravljivo toliko v uvodnem članku, kolikor v brzjavki z Dunaja. Zlasti se sklicuje praški list na potrebo, da so avstrijske stanke zložne v pogajanjih z Ogersko. Le tako da bomo mogli našo polovico obvarovati velike škode. Op. ured.)

Budimpešta 5. V današnji seji je opozicija nadaljevala mehanično obstrukcijo. Jednajstotica poslancev je predložila 12 predlogov za popravke v zapisnikih prejšnjih sej. Za jutranjo sejo je pripravljenih kakih 30 predlogov. Danes sti se prepirali večina in opozicija, kdo da ubija parlamentarizem. Ko je predsednik dal na glasovanje predložene predloge, je opozicija zapustila dvorano v nadi, da bode zbornica nesklepčna.

Govori se o odstopu Banffy-a, z čemer bi bila kriza rešena. Naslednikom da mu je dololočen minister deželne brambe, Fejervary.

Pariz 5. Listi poročajo, da je kazenska komora kasacijskega sodišča sklenila, da pozove Esterhazy-ja na razpravo. »Gaulois« poroča, da je ministerskemu predsedniku Lebretu naročilo več členov ministerstva, naj naznani predsedniku kasacijskega sodišča, da je potrebno, da se revizija izvrši v kratkem. »Mattin« zagotavlja, da se preiskava zaključí koncem tega meseca.

London 5. »Morning Post« javlja iz New-Yorka, da predsednika Mac Kinley-a vznemirja mogočnost, da nastane boj z domačini na Filipinah, dočim so vojaški svetovalci za odločilen boj, ki je po njihovem menenju neizogiben.

Carigrad 5. Vlada hoče naročiti 30.000krupovih šrapnelov z primerno množino brezdimnega smodnika. Nadalje naroči te dni 100.000.000 patronov.

Hiša na prodaj!

V bližini mesta je na prodaj prostorna hiša ob lepi cesti, ki je pripravna za vsako obrt in letovišče. Več se izve v tiskarni lista »Edinosti«.

Velika zaloga solidnega pohištva in tapecarij od Viljelma Dalla Torre v Trstu Trg S. Giovanni hiš. št. 5 (hiša Diana). Absolutno konkurenčne cene. Moje pohištvo donese srečo

ZALOGA POHIŠTVA tvrdke Alessandro Levi Minzi v Trstu. Via Riborgo 21 in Piazza Rosario 2 (šolsko poslopije). Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal, vsakovrstnih slik, žimnic in pogrinjaj. Na zahtevanje ilustriran cenik zastoj in franko. Naročeno blago se stavlja na parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

FILIJALKA BANKE UNION V TRSTU

se peča z vsemi bančnimi in menjalnimi posli,
kakor:

a) Vsprejema uplačila na tekoči račun ter jih obrestuje:

Vrednostne papirje:

po 2 ¹ / ₂ %	proti 5 dnevni odpovedi
" 2 ¹ / ₂ %	" 12 " "
" 3 ¹ / ₄ %	" 4 mesečni "
" 3 ¹ / ₄ %	" 8 " "
" 3 ¹ / ₂ %	" 1 letni "

Napoleone:

po 2 ¹ / ₂ %	proti 20 dnevni odpovedi
" 2 ¹ / ₂ %	" 40 " "
" 2 ¹ / ₄ %	" 3 mesečni "
" 3 ¹ / ₄ %	" 6 " "

Tako obrestovanje pisem o uplačilih velja od 25. oziroma 2. avgusta naprej.

b) Za giro-conto daje 2¹/₄% do vsakega zneska; izplačuje se do 20.000 gld. a cheque; za večje zneske treba avizo pred opoldansko borzo. Potrdila se dajajo v posebni uložni knjižici.

c) Zračuna se za vsako uplačilo obresti od dne uplačila in naj se je to zgodilo katero si bode uradnih ur. Sprejema za svoje conto-correntiste, inkase in račune na tukajšnjem trgu, menjice za Trst, Dunaj, Budimpešto in v drugih glavnih mestih; jim izdaja nakaznice za ta mesta ter jim shranjuje vrednostne papirje brezplačno.

d) Izdaja vrednice neapeljske banke, plačljive pri vseh svojih zastopnikih.

e) Kupuje in prodaja vsakovrstne vrednostne papirje ter iztirjava nakaznice, menjice in kupone proti primerni proviziji.

Spiritus sinapis compotusis ALCOFON.

Jedino sredstvo proti zobobolu, revmatič. glavobolu, migreni itd.
Steklenica z navodilom stane le 20 nvč.
ter se dobiva jedino le v lekarni

PRAXMARER (Al due Mori) Piazza grande TRST
Paziti na ponarejanja.

Slovenke pri sv. Jakobu, pozor!

V ulici S. Marco št. 19 je

nova pekarija - prodajalnica,

katera ima na prodaj svež kruh, razne moke za fino in navadno pecivo, izbrano maslo, frišno in kuhano, in raznošarne sladkarije po navadnih cenah. Sprejema domači kruh v peko. Naročeno pošilja se tudi na dom.

Priporoča se osobito slovenskim materam za pogosto obiskovanje, udani

Florijan Kompara.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaella Italia

TRST - Via Malcanton št. 1 - TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Namizna jabolka

100 klg. 10 gld.

Denar naprej ali pa po povzetju.

Dobiva se pri

Ivanu Razboršek,

Šmartno pri Litiji.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

priporočano izvrstno, bolečine blažede mazilo dobiva se po 40 nvč., 70 nvč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to

splošno priljubljeno domače sredstvo

vedno le v originalnih steklenicah z varstveno z namko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

M. U. Dr. Ant. Záhorský

priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih bolezni.

Ordinuje ulica Carintia št. 8, od 9. - 11. in od 2. - 4.

Nova centralna čevljarnica v Trstu.

Via Malcanton št. 2.

Bogat izbor čevljev

za gospode, gospe in otroke.

Delo solidno, trpežno in po mogočih konkurenčnih cenah.

Svetoivančanom in okoličanom na znanje!

Podpisani javlja, da ima v svoji trgovini jestvin v ulici Giulia št. 64. (blizo bošketa) vsakovrstnih predmetov, spadajočih v to trgovino, kakor: riž, sladkor, kavo, vsakovrstne moke, fižol, testenine, olja, kis, mila, oves, otrobi itd., itd.

Grižon Nazarij.

Kašelj, hripavost in prsni katar
ublažuje in zdravi

pravi planinski kašelj olajšajoči sok

z „Deželne lekarne pri Mariji Pomagaj“ M. Leusteka v Ljubljani.

Cena 1 steklenice 50 nvč. Razpošilja se z obratno pošto najmanj 2 steklenici.

Zaloga vina.

Podpisani naznanja slovenskemu občinstvu, da ima svojo zalogo pristnih dalmatinskih vin v Androna San Lorenzo (zadaj za magistratom).

Cena 34 in 36 novč. - liter.

Razprodaja v vsakej množini od 5 litrov naprej; na zahtevanje se pošilja tudi na deželo.

Pristnost vina se garantira.

Naročbe se vsprejemajo v ulici del Pane št. 1. (uhod tudi Via Malcanton št. 6).

Jurij Lozić.

BOGOMIL PINO,

urar v Sežani.

Zaloga ur za gospode in gospe, zlatih in srebrnih, z nikalom, nazidnih, budilk itd. itd. itd.

Vsakovrstne poprave

izvršujejo se točno in ceno.

Pri moji tvrdki

Schivitz & Comp. v Trstu

se dobivajo

stroji vsake vrste in potrebščine k istim. Sesalke in brizgalke vsake vrste. Cevi iz kovin, kavčuka in platna. Medeni in broneni ventili, pipe itd. Orodje za obrtništvo in kmetijstvo. Vse iz prvih tu- in inozemskih tovarn. Nove posode »Emeri« in škropilnice proti peronospori svojega izdelka in druge.

Garantiram dobroto vsega blaga.

Cene nizke.

Velika zaloga v ulici Zonta številka 5.

Mat. Živic, inženir.

Izdelujem tudi načrte za napravo novih tovarn, mlinov, vodovodov, cest itd. — Moja tvrdka prevzame tudi izvrševanje istih del.



Svetovna kolesa
amerikanski originali

TRIBUNE IN ARENA

odlikovana v vseh državah na kontinentu radi elegancije, točnosti in vstrajanja, prodaja se izključno le pri glavnem zastopniku

ANTONU SKERL V TRSTU,

Via S. Lazzaro št. 6, nasproti palače Salem.

NB. Navadna kolesa prodajajo se proti 2-letni garanciji, ročaj in pritiskline po želji kupeca.

Mehanična delavnica

za vsakovrstno popravo koles in šivalnih strojev.

CENE ZMERNE.

CENE ZMERNE.

Carl Greinitz Neffen,

Na Corsu št. 33.

podružnica Trst.

Piazza della Legua 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo,

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa,

vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča,

kuhinjsko, namizno in hišno orodje, železne meble in pred ognjem varne blagajne, nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.